

mel i sucre

PREMS
CORONA

nº 72

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU

- Notícies locals, del que succeeix al poble fins a l'hora de tancar el número, per l'O.C.B.

- Programa d'educació per a la Sa^ulut. Resum de les xerrades per pares que s'han fet durant aquest curs escolar.

- "Lucha contra los piojos", informe de la Conselleria de Sanitat del C.G.I. sobre els pois.

- El soldat i el tambor, conte curt de Jaume Guillem Mas Gayà de 3er curs d'E.G.B.

- En Tintín i en Tomàs, un altre conte curt de Catalina Barceló Roig de 2on curs.

- Pàgina del Consell Insular de Mallorca.

- Bestiari, el cucui i l'enganya-pastors, breu estudi sobre aquests pocs coneguts ocells. Per Cosme Nigorra, Joan Morey i altres.

- Passatemps, encreuat i numèric, per Joan Sastre

- Desarma els teus impostos: Fer Objeció Fiscal, un sistema per aconseguir que els nostros doblers no caiguin en mans armades, per Xavier Moratinos.

MEL I SUCRE- 72, Juny de 1.986
Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan

PORTADA .- Li vol ficar

CONTRAPORTADA .- La portada en negatiu.

LOCAL SOCIAL .- no n'hi ha

Tothom que vulgui col.laborar que faci de veure algú de l'equip de treball i que li entregui els originals abans del dia 20 del mes en curs.

Tirada actual.- 150 exemplars
Imprimeix- Fot Bohigas
Depòsit Legal.- 49.1.983

NOTA.- S'arverteix als possibles lectors de Mel i Sucre, que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Notícies Locals

--- Les 500.000 pts de subvenció per a la Cooperativa, que parlàrem el mes passat, varen esser en concepte d'ajuda per a la instal·lació del molí de farina.

--- Els mundials de futbol tanquen la gent del poble dins casa. A certes hores el poble pareix un vertader desert.

--- L'home de la peixetera intentà pegar foc a les portes d'una veïnada, per " assumptes personals ".

--- Dimarts dia tres, al local de la cambra agrària, conferència sobre la nova normativa per comprar el gasoil agrícola subvencionat. estava organitzada per a la Unió de Pagesos i conferenciaren Jaume Galmés (enginyer agrònom de Sa Canova) i Miquel Gayà (Director de Sa Nostra de Sant Joan). S'interessaren uns 15 tractorers i hortolans.

--- A la torre de l'aigua han canviat el sistema de càrrega del líquid element; ja no és necessari que els camions vagin fins al cap damunt. Si ho haguessin pensat de principi, a lo millor no hagués importat fer-li tan amunt a la torre.

--- El nostre amic " Mirando " (Miquel Segura de Sa Pobla), que coneix tan bé el poble de Sant Joan, i periodista de la revista Sovint, va donar a un article a la citada revista una bona passada a l'Associació de Premsa Forana, per haver remès a totes les revistes associades un comunicat de Unió de Pagesos. Si persisteix d'aqueixa marxa, qualque dia tindrà un de nou.

--- Com cada any els " quintos " feren el seu ball (24-05-86) Poca gent externa; això de les verbenes ja no és el que era; però els vilatans feren el que pertocava. L'orquestra, incentivada per un particular, va bufar fins a primeres hores de la dematinada.

--- La Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la C.A. ha organitzat una campanya per a la erradicació de la brucelosis del ramat boví, oví i caprí. La brucelosis es pot transmetre a l'home (febres de Malta) amb la llet, formatge, ... d'aquests animals.

--- Els tècnics instal·ladors d'antenes de T.V. han tingut feina per posar els receptors en condicions de veure els mundials de futbol.

--- Com cada any, els mesos de Maig i de Juny, als pobles com la vila hi ha pocs doblers. La gent encara no ha collit res i tots les despeses d'adobar, sembrar, ... estan fetes.

--- Al local de la cooperativa agrícola de Sant Joan (a defora) hi havia un pluviòmetre, idò ara ja no hi és. N'hi ha que s'aferran a l'emblanquinat.

--- Com té per costum cada any, l'eixam que està instal·lat davall el rellotge de l'esglèsia de Sant Joan va eixamar: quedaà aferrat per la paret; durant un parell d'hores per tot hi havia abelles. A darrera hora de claror un hàbil apicultor el se va fer seu davant l'expectació de la concurrència.

--- Tot el mes de Maig molt calorós, bascota d'estiu, les màximes s'acostaven als 30 graus, tothom ja havia arraconat la roba d'hivern i les mantes. Però, i perquè se complís l'adagi: " fins a setanta d'abril no te llevis un fil ", el dia del Corpus (29-5-86), en sec, les temperatures baixaren 10 graus i se posà a fer mal temps, fresca i brusca. La processó no pogué sortir de l'esglèsia.

--- L'ametlla ha tengut una revifalla i en certs moments ha contrapassat les 500 pts per Kgr de bessó. Per altra banda la llana ha baixat bastàn en relació a l'any passat i se cotitza a un poc més de 100 pts.

--- Per la festa de Sant Cristòfol, organitzada per la " Peña Motorista San Juan " desfilaren quatre carrosses a les beneïdes i n'hi havia més de dues dotzenes que miraven. Al matí hi havia hagut moto-cross al circuit permanent de Binifarda: guanyaren els favorits, menys Mateu Riutord que espenyà la moto. També hi va haver dos partits de futbol i passaren corredors. Jornada completa !

--- Dilluns dia vint i tres els mestres del col·legi públic de Sant Joan organitzaren un gimkama cultural pels al·lots de cicle inicial i mitjà (entrava dins els programes de les festes de fi de curs). Les preguntes i proves a realitzar pels participants foren les següents:

PRIMERA PROVA .- Part teòrica

- 1.- Quin partit polític guanyà les eleccions de 22- J ?
- 2.- Quants d'habitants té Sant Joan actualment ?.-
- 3.- Escribe cinc noms de diferents tipus de sobrassada .-
- 4.- Quant de pisos té la Casa de la Vila de Sant Joan ?
- 5.- A quin poble de Mallorca hi ha més mariandos ?
- 6.- Escribe el nom de dos porters de la selecció espanyola de futbol ?
- 7.- Explica com ho faries per saber quants de metres d'altura té el campanar de l'esglèsia .-
- 8.- Quin any es va cremar el Cine Centro Catòlic .-
- 9.- Quants d'arbres hi ha a la plaça de la Constitució
- 10.- Si casam una somera amb un cavall, qui seràn els seus fills ?

Part pràctica .-

- En presentar la prova escrita, l'equip també haurà de presentar lo següent:

- 1.- Un caramello de menta
- 2.- Estiraguessons per dins la butxaca

=====

SEGONA PROVA .- Part teòrica .-

- 1.- Quants d'ous blancs pot posar un gall negre cada setmana ?
- 2.- Quants de toms de rondalles mallorquines publicà en Jordi des Racó ?.-
- 3.- Escriu el nom de les dues escales més llargues de Sant Joan .-
- 4.- Què és lo que més hi ha per damunt unes teulades ?.-
- 5.- Escriu el nom complet del president de l'A.P.A. de Sant Joan .-
- 6.- Escriu tots els noms dels animals que solen estirar un carro (ens referim a Mallorca)
- 7.- Escriu l'adreça de la Cooperativa agrícola de Sant Joan.-
- 8.- Suposem que no repetesquin cap curs. Quin any acabaran E.G.B. els alumnes que enguany han fet primer curs de Cicle Inicial ?
- 9.- Quantes botelles de propà hi ha a l'escola de Sant Joan ?
- 10.- On és que hi ha una pista esportiva amb dos aiguavessos ?

Part pràctica .-

- 1.- Dur un ou buit
- 2.- Dur foc damunt la mà

=====

TERCERA PROVA .- Part teòrica .-

- 1.- De quin color té les dentetes un nin negre recent nat ?
- 2.- A quina hora encenen (a l'època que esteim) les faroles dels carrers del poble ?
- 3.- Quin dia de l'any els al.lots de Sant Joan es solen aixecar més prest ?
- 4.- Escriu el nom de dos ponts de Sant Joan .-
- 5.- A l'escola de Sant Joan, al complet hi viuen: 136 alumnes, 676 mosques, 160 cuques, 1 ratolí, 1 pedagoga, 7 professors, 6 gorrions i dos escarabats. Quant de mamífers hi viuen ?
- 6.- Quina és la possessió més gran de Sant Joan ?
- 7.- Per quants de portals poren entrar a dins l'edifici del col.legi públic de Sant Joan ?
- 8.- Quant de professors han impartit classes al col.legi de Sant Joan durant el curs 85-86 (la pedagoga no val)

9.- Escribe dos noms de llocs diferents on hi ha rellotges públics a Sant Joan .-

10.- Escribe el nom de les revistes periòdiques que actualment se publiquen a Sant Joan.-

Part pràctica .-

1.- Dur un bou per la coa

2.- Dur dins una bosseta 10 pipes esclovellades

--- A nivell d'arxipèlag cal destacar dues notícies agradables:

1.- Ha nascut en captivitat el primer voltor negre de Mallorca. Ja n'hi ha que li volen posar un nom, perquè així sigui de tots; mala marxa me pareix.

2.- L'agrupació ecologista internacional Greenpeace amb el seu vaixell Sirius, anaren per devers Cabrera per veure si aconseguïen que els militars no fessin pus maniobres per les illes. Les darreres versions als respecte són un poc contradictòries. Lo cert és que s'ha donat una bona passa per què Cabrera es convertesqui en Parc Natural.

--- Divendres dia 6 de Juny, al passeig del Born a Ciutat i dins el marc de la fira del llibre, l'Associació de Premsa forana va montar un expositor per mostrar al públic part de les seves publicacions.

--- Dins la campanya electoral de les generals de Juny cal destacar:

- Dia 3 al vespre aferrada de cartells de falange
- Dia 5, desembarc d'AP's encorbatats i recepció oficial al " Centro"
- Dia 5, camió del PSOE (se li tiraren objectes contundents des de terrats de certes cases de la vila; autors: al.lots)
- Dia 5, el cotxe del PSM es va passar pel poble.
- Dia 6, míting del PSOE a les 10 h a les escoles velles. Una quinzena de persones.
- Dia 7 míting del PSM a les 10 i quart al local de la cambra agrària. Poca gent.
- Dia 15 a l'horabaixa presentació del PRD.
- Dia 20 a darrera hora darreres estirades, repartiment de sobres, aferrada de cartells. Gent que va sentir renou.

--- Durant tota la campanya electoral cal destacar el futbol. La selecció espanyola feia 36 anys que no arribava tan envant: quarts de final: va ésser eliminada per la selecció belga.

--- Dies 18, 19 i 20 del present, 41 al.lots de Cicle Inicial i Mitjà del col.legi públic de Sant Joan, juntament amb dos mestres de l' escola acamparen a Platja Blava.

--- Dia 22, eleccions generals al Congrés de Diputats i al Senat. A Sant Joan els resultats foren els següents:

CONGRES DE DIPUTATS .-

	Districte-1	Districte- 2	TOTAL
Nº electors	775	815	1.590
Votants	526 - 68 %	570 - 70 % -	1.096 - 69 %
Vots nuls	1	73	74
Vots en blanc	1	2	3
Vots vàlids	524	495	1.019
PSOE	63 -12,02% -	63- 12,72%	126- 12,36 %
CP	214 -40,83% -	268 -54,14 %	482- 47,3%
PSM	28- 5,34% -	26 - 5,25%	54 - 5,3%
CEIU	1	4	5
CDS	103 - 19,65% -	57 - 11,51%	160 - 15,7%
PRD	110 - 21%	- 66 - 13,33%	176 - 17,27%
POSI	1	1	2
PORE	4	1	5
UCE	0	1	1
MUC	0	4	4
FE y de las JONS	0	2	2
CUPR	0	2	2

Cal destacar l'elevat percentatge de vots al PRD (antics polítics de U.M) i el baix percentatge de vots de PSM (partit nacionalista que no acaba de fer-se popular). A nivell nacional cal destacar la debacle del PRD (partit reformista democràtic) que no ha tret ni un diputat, i el doblament de vots per part de Herri Batasuna que darrerament ha estat legalitzat.

SENAT .-

Nº electors	775	815	1.590
Nº de votants .	526	572	1.098
Vots vàlids	505	527	1.032
Vots nuls	13	23	36

Vots en blanc	8	20	28
Antonio Buades Fiol	220	273	493
Joaquín Ribas de Reyna	218	269	487
Emilio Alonso Sarmiento	58	64	122
Antonio Garcias Coll	55	64	119
Antonio Obrador Siquier	105	84	189
Bartomeu Pont Estelrich	100	81	181
Damià Pons Pons	33	30	63
Sebastià Serra Busquets	34	28	62
Santiago Coll Llompart	90	72	162
Antonio Pons Sastre	89	70	159
Ginés Díez Gonzàlez	0	2	2
Antonio Ordinas LLadó	0	1	1
Bartolomé Piña Fontanet	0	1	1
Salvador Arais Aguirre	0	1	1
Mã Carmen López Méndez	0	1	1
Eduardo Jaime Connolly de Pernas	0	2	2

--- Dia 25 vespre al local de les escoles velles hi va haver una conferència sobre informàtica. Hi assistiren un vintena de joves.

--- Hem rebut la següent nota:

Assebetats a través d'una nota del " Diario Mallorca " sobre la destrucció dels sòtils de l'antiga casa Ca'n Gelabert a Binissalem, atemptat perpetrat pels arquitectes restauradors amb l'aquiescència de la propietat de l'edifici: l'Ajuntament de Binissalem, considerem un deure cívic protestar públicament d'aquesta acció en contra del nostre patrimoni artístic. Per tant demanam que se prenguin les mesures escaients per tal d'evitar noves salvajades d'aquesta categoria que van en contra de la nostra història i de la nostra cultura.

--- L'anyada d'ordi, fins ara, no ret tant com pareixia, se veu que aquella assolada que va fer dins el maig no li va caure d'allò millor.

--- El darrers dies de Juny s'ha posat a fer basca i els ter-

mòmetres van desbaratats, arribaren als 38 graus a l'ombra. Fa estona que no ha plogut abastament. Aquesta basca dificulta la labor de les "cosseadores", ja que els sembrats són humits i embossen.

--- Ha finalitzat el curs escolar 1.985- 86. Hi va haver alegries i penes a l'hora de donar les notes el dia 23 del present.

--- Hem sentit a dir que el vaixell Sirius (ecologista que protagonitzà l'aventura de les maniobres de Cabrera- 86) atracarà al moll de Ciutat i es deixarà visitar pels interessats.

--- Enguany ha estat un any de molts d'albercocs. A pesar de tot no hi cap sequer obert. Així mateix hi ha gent que compra albercocs per a sequers de Porreres i MONTUÏRI, el paguen a 20 pts el Kgr.

--- Els qui no hagin fet la declaració de renda és ben hora de fer-la. El plaç acaba els primers dies de Juliol.

--- El grup musical Coanegra (un dels components del qual és un santjoaner soci de l'O.C.B. i xeremier de Sant Joan) ha sortit un parell de vegades per la T.V. I diumenge qui ve, dia 6 de Juliol, participaran juntament amb altres grups, al festival de Cançons de la Mediterrània.

--- Com cada any dia 24 de Juny, el sol va ballar a l'hora prevista en els programes. Va esser una festa quasi eminentment musical. Dilluns dia '23 Gimkama pels al.lots de l'escola, Concert de la coral infantil de l'escola; actuació del grup Cucorba i al vespre concert de zarzuelas a càrrec del grup de Cors i orquestra del teatre principal. Dimarts de bon matí a veure ballar el sol, missa i jocs apropiats; a l'horabaixa partit de futbol de pares contra alumnes.; al vespre inauguració solemne de l'orgue recentment reparat de l'esglèsia parroquial i finalment concert d'una bona banda de música. I gran traca final.

--- Les vorerasses invadeixen els camins del poble. Si prest no s'hi posa remei, arribarà que haurem d'anar a peu.

Sant Pere cau a vint i nou
Sant Marçal a trenta
i lo endemà ja mos entra
el primer de juliol

--- El curs escolar 86-87 a Sant Joan, segons pareix hi haurà novetats. La LODE està en marxa i la direcció escolar serà notícia. Seguirem informant.

--- A la Plaça de la vila encara hi ha el paperí que hi col·locaren els "quintos " per Pasqua.

PROGRAMA D'EDUCACIO PER A LA SALUT

Ha finalitzat el cicle de xerrades per a pares incluit dins del Programa d'Educació Sanitària que s'ha anat desentrollant a l'escola al llarg d'aquest curs. El programa contemplava un total de cinc xerrades de les quals se n'han duit a terme les següents:

- 1.- Higiene dental i prevenció de la càries , a càrrec del metge odontòleg Guillem Roser, el dia 13 de Març a les 20,30 h, amb una assistència aproximada d'unes vint persones.
- 2.- Alimentació i nutrició a càrrec del metge Bernardí Homar, membre del servei d'educació sanitària del Consell Insular de Mallorca, el 17 de Març a les 20,30 hores amb una assistència aproximada de trenta persones.
- 3.- Neteja i Higiene personal a càrrec del metge Jaume Llompart, membre de l'equip d'educació sanitària del C.I.M. amb una assistència d'unes quinze persones.
- 4.- Salut i Medi: Higiene Ambiental a càrrec del metge Pep Pomar, membre del servei d'educació sanitària del C.I.M. el dia 19 de Maig a les 21 h i que es va haver de suspendre per manca de públic (només hi assistiren dues persones).

La darrera xerrada, programada pel 2 de Juny sobre pois i cucs, s'ha suspesa per considerar que els canvis d'horaris i el mundials de futbol limitarien l'assistència de públic. Però a fi de que pogueu accedir a un mínim de informació sobre aquest tema, a continuació es publica una circular que el Consell general Interinsular ha fet per tal de informar als pares sobre el teme dels pois.

CONSELL GENERAL INTERINSULAR

***
CONSELLERIA DE SANITAT

***
DIRECCIO DE SALUT

LUCHA CONTRA LOS PIOJOS

Ultimamente se ha podido constatar la parasitación por piojos en muchos niños de los colegios de esta ciudad, incluido el de su hijo/a.

Los piojos son parásitos que viven en las personas y se alimentan de la sangre que toman al picar a sus víctimas.

El piojo se desarrolla muy rápidamente, cada hembra pone unos 150-200 huevos. El piojo de la cabeza coloca sus huevos cerca del cuero cabelludo y los pega al pelo muy firmemente. A esto se llama LIENDRE.

Las liendres pueden verse en la cabeza, sobre todo cerca de la nuca y de las orejas. Se distinguen bien de las motas de caspa por su brillo nacarado y porque están muy sujetas al pelo.

A los 8-10 días, del huevo sale un diminuto piojito que comienza enseguida a picar.

Después de dos semanas es ya un adulto dispuesto a multiplicarse y que vive, en general, unos 30-40 días.

Esta rapidez de reproducción y la facilidad que tiene el piojo de pasar de una persona a otra, explican su gran capacidad de difusión.

¿COMO SE DISEMINAN LOS PIOJOS?

Los piojos de cabeza pasan con mucha facilidad de una persona a otra por simple proximidad.

El uso común y el intercambio de peines, cintas o pañuelos y otros accesorios para la cabeza facilita la transmisión.

¿COMO LIBRARSE DE LOS PIOJOS?

A nivel individual es sencillo. Existen numerosos preparados para ello, por lo que no indicamos nombre comercial, y que se venden en Farmacias. Son preparados a base de Benzoato de Bencilo, Hexaclorociclohexano, Penfenato, Malation, etc... que deben ser aplicados en la cabeza (cada preparado señala el método). Es muy importante que a los 8 días se repita el tratamiento, y recomendable que con esta periodicidad se haga hasta 4 veces. En los días intermedios se recomienda la utilización de algunas de las colonias o lociones preventivas que existen en el mercado a tal efecto.

Tan importante como esta actuación es que todos los niños o adultos parasitados realicen el tratamiento, ya que basta que un individuo quede con piojos o liendres vivas para que de nuevo se inicie la difusión.

Por ello, cuando ha habido en una casa una persona parasitada, examine a los demás y aplique el tratamiento a todos los miembros de la familia que encuentre parasitados. Ante la duda y sabiendo que su hijo o compañeros tienen piojos, realicen toda la familia el tratamiento.

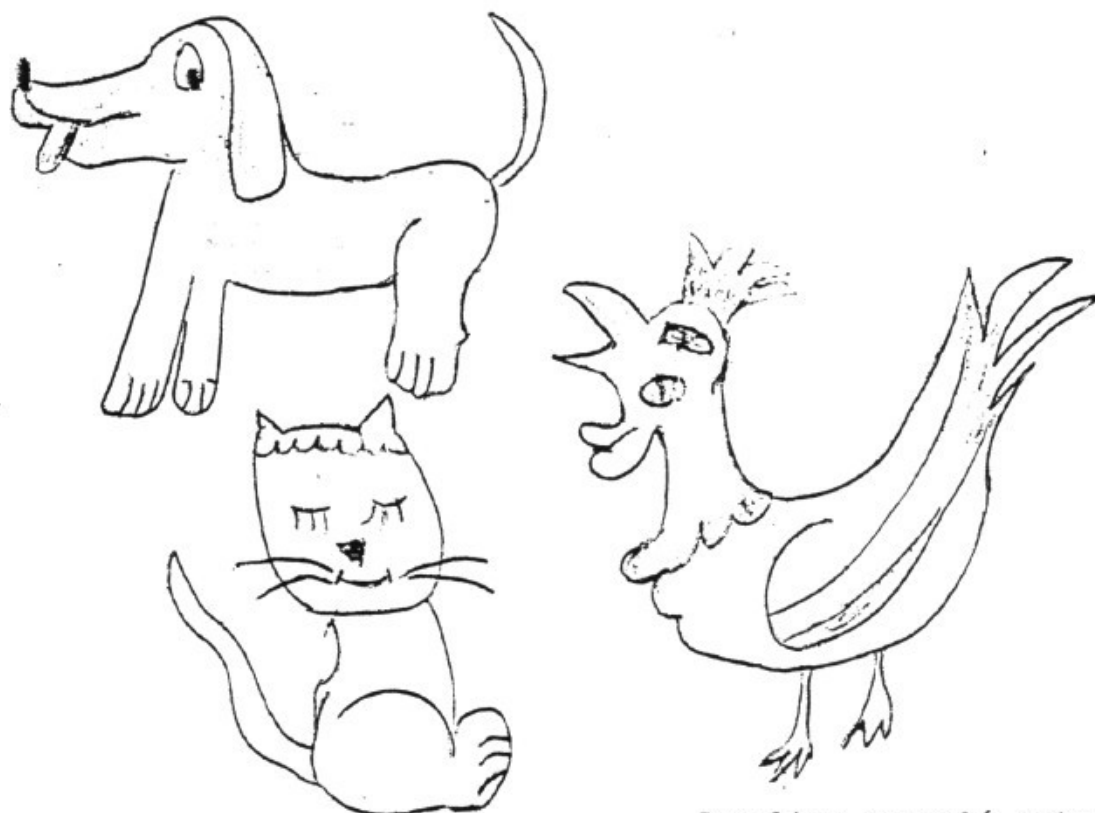
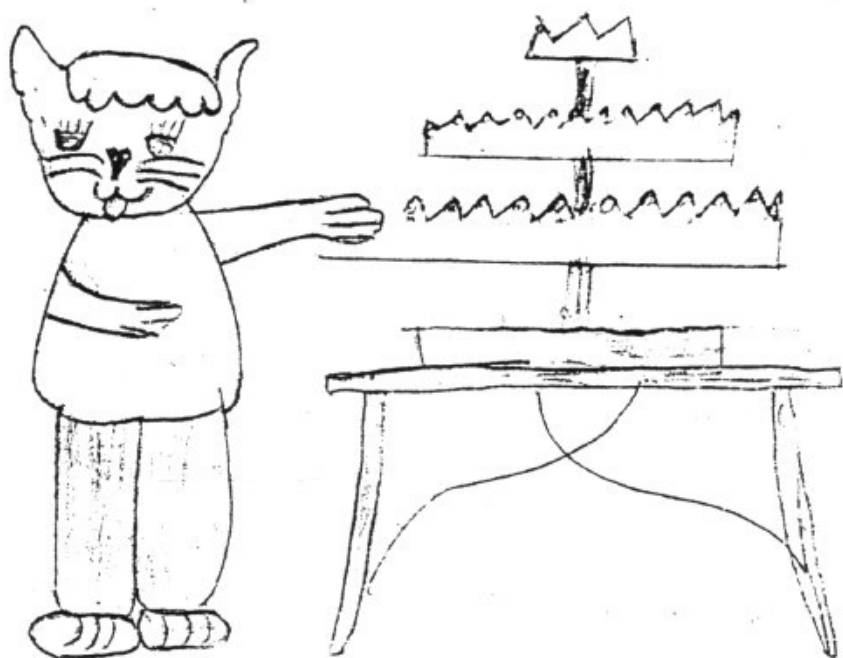
En Tintín i en Tomàs quan veien que el moix les enganyava digueren: li hem de posar una trampa, li posarem un peix. El moix passa, veu el peix i el se menja. Li tiraren uns filats i l'agafaren; li donaren un pellissa que el deixaren per mort.

Ell, que me'n direu ?, un dia que feien una festa, quan se menjaven l'arròs hi tornà el moix i les pren la " tarta ". Quan se'n temeren en Tintín i en Tomàs exclamaven: Gran punyetero, ja has estat tu! I el m'afinen que jeia al sol ben estirat; com que havia menjat tant no pogué corre i el varen agafar i perquè no les passà lo mateixde l'altre pic, el tanca- ren dins una gàbia i no pogué sortir.

El moix se cansà d'estar dins la gàbia i pensà: Si me pos d'acord amb ells i les deia que no le ne faria més, podríem viure tots plegats i estaria més lliure.

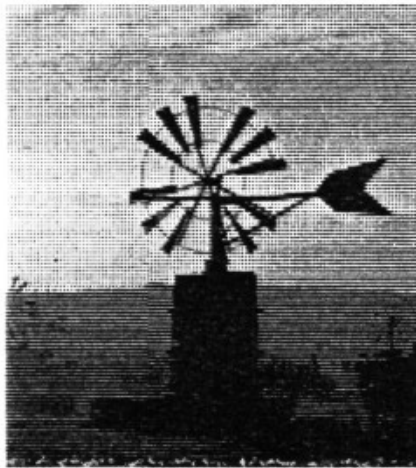
El moix les fa la proposta que les ajudaria i no les faria res pus si el deixaven lliure.

Ell hi pensaren i digueren que sí, t'amollarem i viuràs amb noltros. Ell així ho feren i visqueren anys i més anys i si no són vius són morts i al cel mos vegem tots plegats. Amèn.

UN CONSELL AL TEU SERVEI.

Cada any el Consell Insular de Mallorca du a terme nous projectes per garantir millors serveis públics a totes les persones que viuen a la nostra illa. A la vegada manté i incrementa els que ja hi ha. I tot això ho fa a través de les seves àrees d'actuació.

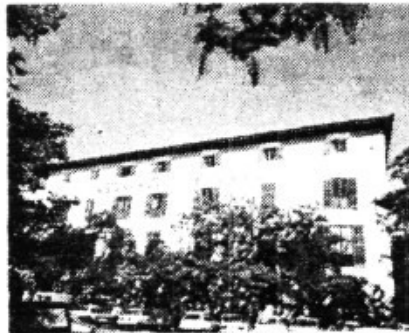

ÀREA ECONÒMICA

Promoció del turisme. Protecció de l'entorn amb campanyes de neteja de platges i el nostre lloc. Impuls de la nostra indústria i comerç. Accions de millora de la ramaderia i l'agricultura.

ACCIÓ SOCIAL I SANITAT

Hospital General. Hospital Psiquiàtric. Llar de l'Infància. Llar de la Joventud. Llar dels Ancians. Patronat Verge de la Salut. Hospital de Nit.

Centre de Prevenció de l'Abús de Drogues. Grup d'Educació Sanitària a les Escoles. Elaboració del Mapa de Serveis Socials de Mallorca.

ÀREA DE CULTURA I ESPORT

Ordenació d'arxius propis i d'altres organismes. Difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i la Biblioteca Artesana. Impuls del coneixement i l'ús de la nostra llengua. Difusió del nostre folklore. Elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en els municipis. Foment de l'iniciació i pràctica de tot tipus d'esport.

ÀREA DE COOPERACIÓ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Elaboració del Pla d'Obres i Serveis per dotar els pobles de l'infraestructura bàsica. Manteniment de la xarxa viària pròpia (39% de les carreteres mallorquines). Servei de Prevenció i Extinció d'incendis i Salvament.

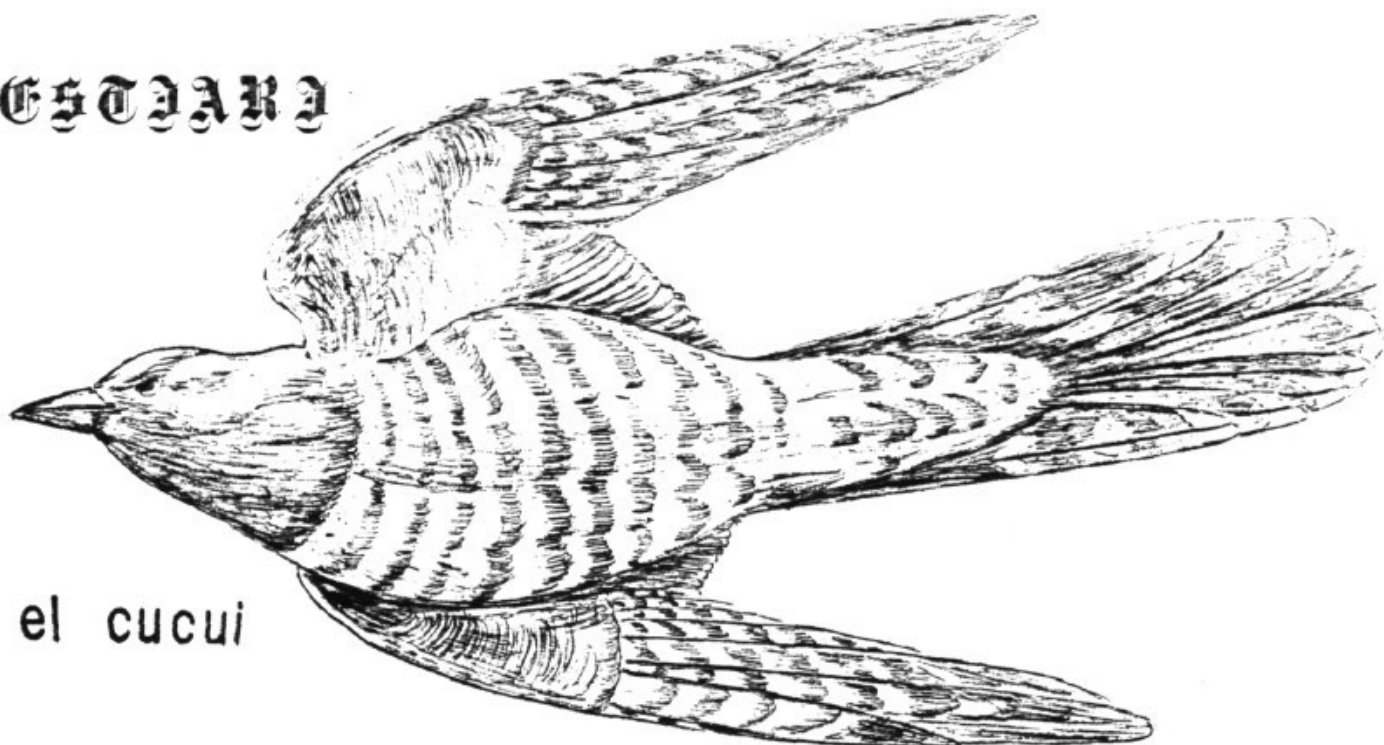
El Consell Insular de Mallorca treballa intensament des de aquestes quatre àrees perquè a la nostra illa es pugui viure cada dia millor, amb totes les comoditats, salut, i un constant enriquiment cultural. L'avanç en aquest sentit ha estat continu durant els vuit anys de funcionament del Consell, i els fruits obtinguts, molt nombrosos. Per això, avui ens sentim satisfets de la feina feta, i a la vegada, plens d'il·lusió per incrementar-la cada any.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

BOSCANA

el cucui

A l'arribada de la primavera tots els ocells del bosc van com a remoguts: parades d'un vent, parades de l'altre, busques al niu,.. en fan de les seves. Si hi anam, n'hi haurà un que mos cridarà l'atenció per la sonoritat i potència del seu cant monòton i repetitiu: cuc- cuuu, cuc- cuuu,.... (es pot sentir inclús a 1 km de distància). Inspirador de poetes, músics i ... rellotges. Són els mascles que han arribat dels seus quaters d'hivernada a l'Àfrica, i agafen possessori del mateix territori que anys anteriors (o de nous si és el primer any), per rebre les femelles i estar a punt.

Si tenim paciència i ens acostam a lo més inhòspit del pinar o terreny arbolat alt i poc freqüentat pels humans a lo millor tindrem la sort de poder observar aquest curiós ocell. Del tamany i vol paregut a una tórtera va ràpidament d'una branca a l'altra en sentir-se observat.

Formen parelles i s'acoplen com els altres animals del bosc (i d'altres bandes); però a l'hora de posar els ous començarem a observar coses sorprenents. No construeix niu. La femella va observant i vigilant els moviments i fets de certs ocells més petits que ella; escolta els seus cants, vetlla els seus nius, segueix el procés reproductor,.... i quan arriba l'hora (quan la vella no hi és) les hi posa un ou dins el niu. Aquest ou té característiques paregudes en tamany i color al dels propietaris (resultat de milers d'anys d'evolució); per a la col.locació segueixen uns procediments diferents segons la classe de niu. Si la femella és la primera vegada que utilitza aquest tipus de parasitisme se val dels recors de la seva infantesa: va esser criada i alimentada per una mare adoptiva (xàtxero, buscaret, ropit,..) que ara serà el que veurà invadit el seu niu per l'ou paràsit. I si no és la primera vegada seguirà el mateix costum que anys anteriors.

Però no acaben aquí les curiositats de tan sorprenent ocell. Una vegada nascuda la butzeta, al cap d'unes 10 hores i cega encara, li pega la mania de treure del niu i tirar per avall tot el que hi hagi de dins (altres ous o altres butzetes) i quedar-se tot sol. Els pares adoptius, encara que ho vegin, sembla que accepten aquestes dràstiques mesures, o simplement fan els desentesos. Lo cert és que alimenten la nova criatura que amb la boca (d'interior vermell per cridar l'atenció) oberta, sempre demanen pa, i en poc temps arriba a esser d'un tamany més gros que el dels seus cuidadors adoptius, que a pesar de tot seguiràn alimentant-lo d'insectes durant un parell de setmanes.

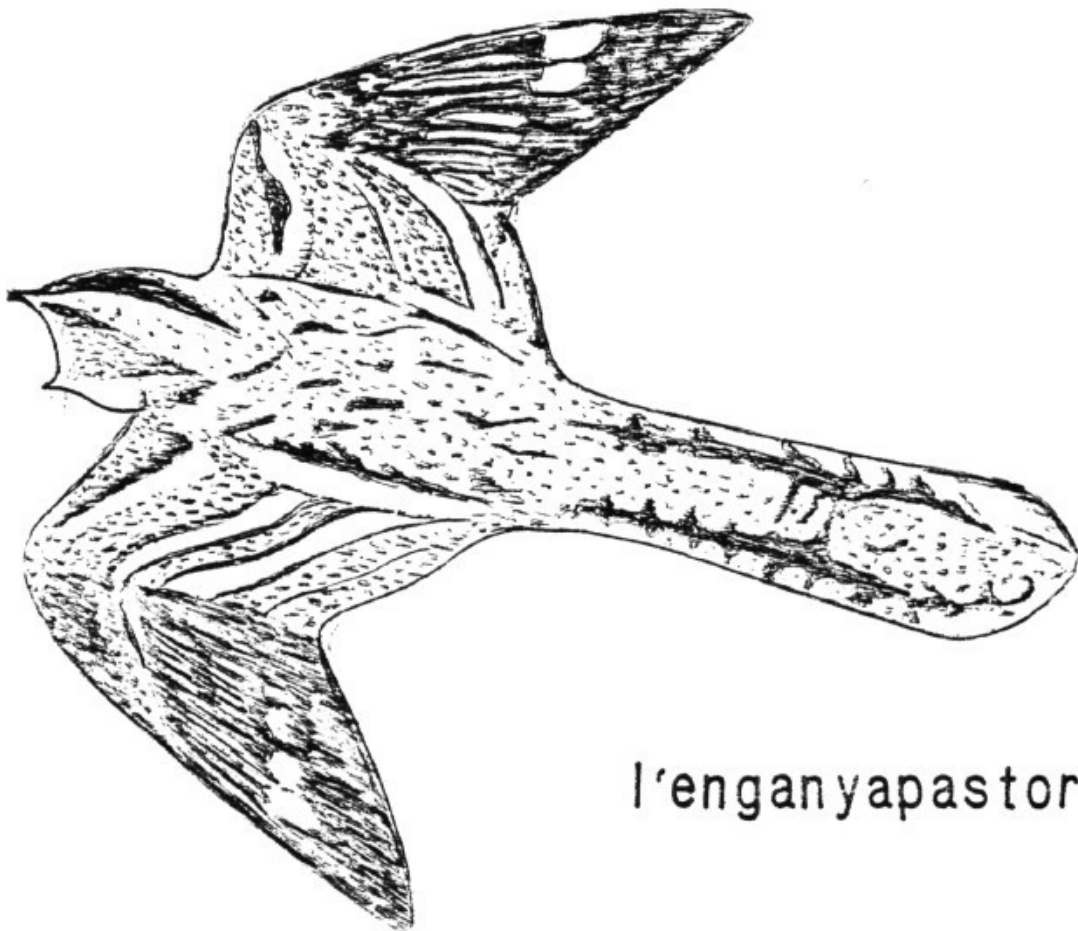
Molt abans d'acabar l'estiu els pares naturals ja parteixen cap a l'Àfrica sense esperar els fills, i aquests ho faran al cap de poc temps.

Tan sorprenent ocell no ha passat desapercbut per a la gent del camp i ha estat causa d'inspiració de certes llegendes i curiositats.

A primers d'abril,
o darrers de març
el cucut ha d'arribar;
l'any que no arribarà
el món s'acabarà.

Si pel tres d'abril
el cucut no ha vengut,
o es mort,
o s'ha perdut

Ens estan referint al " Cuculus canorus ", anomenat cucut o cucui. I que molta gent de foravila l'anomena erròniament enganya pastors.

l'enganyapastors

Com era al.lot petitó,
que no havia combregat,
caigué la casualitat,
que jo vaig trobar, estimat,
un niu d'enganya- pastor.

El vertader enganyapastors és un ocell, el *Caprimulgus europaeus*, que no té res a veure amb l'anterior. Solament s'assemblen en tamany, forma i coloració, però no en costums, que no per això deixen d'ésser també sorprenents.

S'alimenta d'insectes que caça al vol a l'horabaixa de tot o ja ben entrada de fosca. Per aquest menester se val d'un vol ràpid i molt maniobrable; i sobretot de l'enorme boca que quan està oberta té forma d'embut; enrevoltant aquesta també té unes vibrises per facilitar la caça. A pesar de tot això el bec és minúscul, gairebé inexistent.

Li agrada viure prop dels ramats de cabres o ovelles, i volant entre ells aprofita la gran quantitat d'insectes que aquests grups generen. D'aqueix costum (juntament amb la forma de la boca) ha sorgit la llegende i el nom castellà de l'ocell: "chotacabras" - o sia, xuclador de la llet de les cabres. Així ho pensaven els primitius pastors en veure'l ,enrevoltar insistentment la guarda. No cal dir que és totalment infundada la llegende: els únics ocells amb capacitat succionadora són els coloms i de cap manera podrien mamar d'una cabra..

Té les cames molt dèbils que tan sols no li serveixen per posar-se damunt una branca, s'estima més estar per en terra ajegut sobre la fullaca; i com que tengui el plomatge terrós i retxat és molt difícil de veure. Si pel cas és descobert per una predador, deixa que se li acosti i pareix que no s'ha de moure,..., però al darrer moment emprèn el vol.

Posa els ous en terra sense fer niu, i si quan cova és molestat per un enemic,... o per un pastor, l'ocell es va fent enfora dels ous amb una ala a la biorxa, fent com si la tengués rompuda. Això provoca la persecució de l'intrús i mentres tant el fa enfora de la nieronada; i quan creu que aquella està salvada emprèn ràpida fugida amb lleuger vol. Així ha enganyat possiblement durant molt d'anys als pastors ingenus que al veure'l amb l'ala " rompuda " el volien agafar.

Es un ocell solitari, però a finals d'estiu i arribada l'hora d'emigrar emprèn el vol, en grup, cap als quarters d'hivernada a l'Àfrica.

Cosme Nigorra, Joan MÓrey i
altres.

DESARMA ELS TEUS IMPOSTOS: FES OBJECCIO FISCAL

Tots sabem que les despeses militars al món creixen any rera any d'una forma exorbitada. Els estats dediquen cada dia més esforços a la fabricació d'armament.

Els països altament desenvolupats, dotats d'un gran avançament tecnològic s'encarreguen de projectar, dissenyar, fabricar i vendre les eines de la mort. Mentrestant, als països menys dotats tecnològicament s'han de conformar de comprar-les. Situats normalment a l'hemisferi sud, els seus habitants estan patint greus condicions de vida (fam, malalties, manca d'educació a tots els nivells..) i ,per tant, estan moltes vegades immersos en una espiral de violència que als països exportadors d'armament no els interessa remeiar: se'ls acabaria el negoci.

Nosaltres, la gent del carrer que rebutjam aquests fets, ens sentim moltes vegades impotents, conscients que estam davant una situació gairebé impossible de resoldre's. Malgrat això, darrerament el moviment pacifista ha crescut i han sorgit moltes formes de denúncia. Algunes (cartes a la premsa, col.loquis, manifestacions...) han fet créixer el moviment, l'han enfortit i ens hem fet presents als barris, les escoles les fàbriques... Amb altres actituds més concretes (l'objecció de consciència, la negativa a l'exportació pels estribadors portuaris, o l'ocupació d'una instal.lació militar..) que ja ens demanen un compromís més ferm, ens hem enfrontat més directament a les estructures que ens imposa la militarització, perquè creim que hem de passar a unes formes d'acció més directes i radicals.

Es per això que aquest paper arriba a les teves mans. Volem encoratjar-te a col.laborar d'una forma molt senzilla però a la vegada important: L'OBJECCIO FISCAL.

QUE ES L'OBJECCIO FISCAL ?

Es possible que d'aquí uns dies hagi de fer la declaració de renda, amb ella l'estat recapta un 34,03% aproximadament dels seus ingressos. Amb aquests diners i altres recollits de diferents maneres, fa els seus Pressupostos Generals (P.G.E.), mitjançant els quals prtèn de regular la vida econòmica de la comunitat.

L'any 1.985 van destinar el 10,12% del P.G.E. al ministeri de defensa, davant un 8,07% que es destinava al ministeri d'Educació i un 3,81% al Ministeri d'Obres Públiques, per posar dos exemples. Però aquell percentatge creix fins a un 15,(% si hi incloem les classes passives de caràcter militar i la Guàrdia Civil, en total 955.946 milions de pessetes.

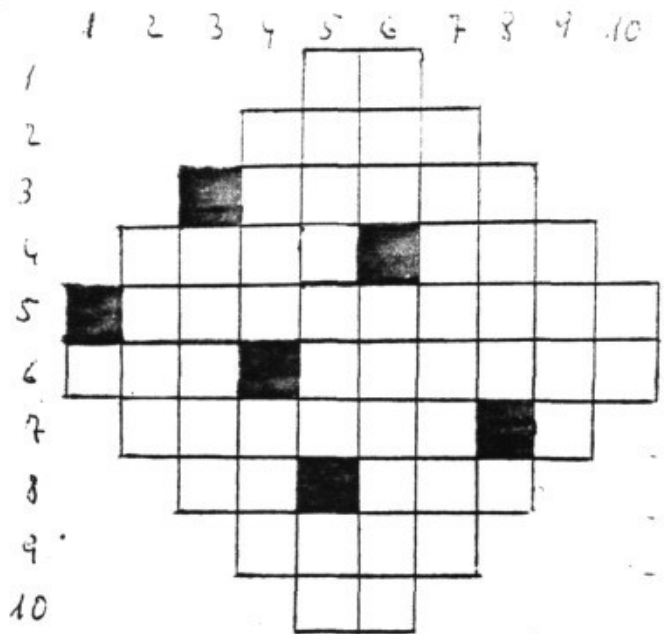
Aquesta xifra és encara més escandalosa si es compara amb altres aspectes concrets dels pressupostos. Així, per cada 100 pts, que reben els militars, el " Defensor del pueblo " rep 0,06, Protecció civil 0,11, Educació especial 0,7, es destinen a la investigació de noves fonts d'energia 0,01 i al fons de Compensació Interterritorial 24,6% .

Amb aquestes dades veim clarament la preferència que reben les forces armades, malgrat les necessitats acucians que apteix la societat (atur, habitatge, degradació ecològica,..)

L'OBJECCIO FISCAL que consisteix en la negativa a pagar a la teva declaració de la renda el 10,12% del seu import, corresponent als diners que anirien al ministeri de Defensa, és una nova forma de treballar per la pau. No només perquè suposa un rebuig a la guerra i a la seva preparació, també perquè aquests diners "objectats" els destinam a organitzacions que tinguin com a objecte la lluita per la pau, els drets humans, el desenvolupament, l'ecologia.. Fa tres anys que s'ha iniciat a l'estat Espanyol aquest procés. A certs estats europeus les lleis preveuen aquesta possibilitat; ací les lleis ho ignoren, a pesar de tot l'any passat més de 1.000 persones vam fer objecció fiscal.

PASSATEMPS .-

HORIZONTALS .- 1 - atoN. 2.- És diu del moment de la vida que la joventut està en tot el seu esclat. 3.- Al revés, figuració musical, per la vila empleam la paraula per expressar parsimònia. 4.- Té la vista posada a un lloc determinat. M. 5.- Accions per a les quals certes parts toves dels cos esdevenen dures i inflades, per acumulació de sang en el teixit. 6.- Unitat de vigilància intensiva. Bossa ampla i curta de roba basta que serveix per posar- hi el pa i altres coses. 7.- El temps que precedeix la festa de Nadal i que comença el quart diumenge abans que aquesta festa. Vocal. 8.- Satèl.lit de Júpiter. Serveix per obturar un forat. 9.- Onomatopeia del renou produït al rompre's una cosa d'una certa consistència. 10.- labrev óicanimreI.

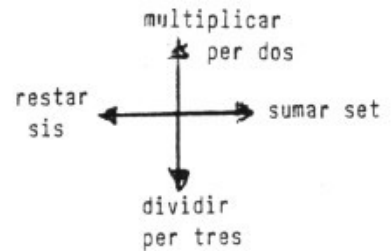

VERTICALS .- 1.- Vocal. 2.- Possessiu femení. 3.- Element metàl.lic del grup del platí, de pes atòmic 193,1. 4.- Fora accentuar, donaré existència a alguna cosa. Allò que depositam dins les urnes cada vegada que hi ha eleccions. 5.- Sentit que els permet destriar els olors. Nota. 6.- Demostració exterior d'aflicció per la mort d'una persona. Produir sons melodiosos amb la veu. 7.- Aquí hi heu de compondre aquestes lletres: e c a t o r l i. 8.- Servei Municipal d'Orientació Pedagògica. Consonant. 9.- Cadascuna de les dues parts carneses que formen la part posterior del cos immediatament sobre cada cuixa. 10.- lloc adac ed ú oremún le bma atraC .

=====

NUMERIC .-

Es tracta d'arribar d'un cap a l'altre del gràfic seguint les següents indicacions del costat.

			noranta nou	trenta tres	quaranta	cinquanta un			
		quaranta dos	quaranta nou	cinquanta sis	seixantatres	setanta	setanta set		
	catorze	vint-i-un	vint-i-un	quinze	vint-i-un	quaranta quatre	cinquanta un	cinquanta vuit	
zero	set	set	catorze	cinc	dotze	vint-i-dos	trenta sis	quarante tres	cinquanta
	vuit	vint-i-dos	vint-i-vuit	trenta cinc	quatre	onze	devuit	vint-i-cinc	
		quaranta quatre	nou	setze	trenta quatre	zero	sis		
			tres	deu	desset	vint-i-quatre			

